

CAPÍTOL II

HISTÒRIA

A. ESTUDIS GENERALS

a. MARC I TRACTATS GLOBALS

1 - MARCÉ F.

Gran Geografía Comarcal de Catalunya. Vol. VIII: Barcelonès i Baix Llobregat.

Ed. Fundació Encyclopèdia Catalana. Barcelona. 1981.

Pgs. 287-305. (*l'Hospitalet*).

2 - MASSANA, Carme.

Gran Encyclopèdia Catalana. Vol. VIII: l'Hospitalet del Llobregat.

Any 1975.

Pgs. 504-506.

Síntesi històrica com d'altres obres, especialment censos i anuaris estadístics editats abans de 1971, comptabilitza erròniament l'extensió del terme municipal en 21'98 Km quadrats de superfície en lloc dels 12'5 que té.

A la pròpia Encyclopèdia hi ha les ressenyes en els respectius volums dels següents barris o polígons: Collblanch, La Torrassa, Pubilla Cases, La Florida, San Feliu, Can Pi, La Bomba, Bellvitge, Torrent Gornal, Pedrosa, Sta. Eulàlia de Provençana.

3 - CARRERAS CANDI, Francesc.

Geografia General de Catalunya

Barcelona. 1908.

Encara que en d'altres volums surten també anotacions interessants sobre l'Hospitalet, deixem constància aquí únicament de les referències del Vol. II:

Pgs. 372 - 374: inventari de la indústria a principis de segle.

Pgs. 930 : en parlar de les demarcacions parroquials de Barcelona, inclou Sta. Maria de Sants i Sta. Maria de les Corts. 1858.

Pgs. 948 : creació de la parròquia de Collblanch a 1908, propiciant el límit actual del barri.

Pgs. 978 : tramvies a cavalls de la Rambla a Sants: 24 de maig 1875, i de Sants al Paral·lel el 2 d'agost de 1904. El 1916, electrificats fins a Collblanch.

I del Vol. V. (Provincia de Barcelona): pgs. 353, 364, 369, 372, 374 i 383.

4 - CARRERAS CANDI, F.

Notas históricas de Sarriá, Barcelona 1897.

Imprenta de F.J. Altés.

234 pgs. + apèndix 176 pgs. CLXXVI.

A les pgs. 67 i 68 dóna referències sobre l'acta de consagració de Sta. Eulàlia de Provençana.

Referència a: PONSICH: Vida, martirio y grandesas de Sta. Eulalia, apèndice XXII.

5 - DURAN Y SANPERE.

Barcelona i la seva història.

Ed. Curial. Documents de Cultura n.º 2. Vol I. Barcelona.

1972.

652 pgs.

La clàssica obra sobre la formació de Barcelona, inclou una descripció sobre el nom de l'Hospitalet.

b. ESTUDIS PROPIOS DE L'HOSPITALET

6 - IVERN, Francisco S.J.

Hospitalet de Llobregat. municipio suburbano.

Ed. C.S.I.C. y Diputación de Barcelona. Monografías sociológicas.

Barcelona. 1960.

185 pgs.

Apareix també a: III 1.

7 - MARCÉ SANABRA, Francesc.

25 imatges de la història de l'Hospitalet.

Ed. Banc de Bilbao. 1979.

117 pgs. Ilustracions de J.A. Vallvé i pròleg de F. Candel.

Recorregut a la Història de l'Hospitalet a través dels 25 moments que l'autor ha considerat cabdals per a la història de la ciutat. Es tracta d'un llibre de lectura senzilla i àgil dirigit fonamentalment a adolescents i joves que vulguin iniciar-se en el coneixement de la nostra història. És l'únic text de divulgació fins ara existent, escrit de la mà d'un profund coneixedor de la nostra història.

A partir d'aquest llibre, el Museu edità l'any 1980 els dibuixos de Vallvé en forma d'auca, així com les dades estadístiques més importants de la ciutat corresponents a 1978, publicades a l'anex del llibre.

8 - D.D.E. (AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET)

L'Hospitalet: dades, gràfiques i plànols.

Col·lecció Quaderns urbans n.º 1. 1983.

35 pgs. + 1 plàtol.

Apareix també a: I. 12, III 5.

9 - SOLÉ AMIGÓ, Joan.

Els noms de les escoles de l'Hospitalet.

Ed. Departament Dinàmica Educativa (Ajuntament de l'Hospitalet).

1983.

215 pgs.

Apareix també a: I. 22 II, 166 bis.

10 - GRAU, Manuel i MARCÉ, Francesc.

Hospitalet noticia geogràfica.

Ed. Ajuntament de l'Hospitalet (Ponència de Cultura). L'Hospitalet. 1969.

Visió general de l'Hospitalet des de l'àmbit geogràfic. Situació, límits, extensió, composició del sòl, clima, població, divisions administratives, comunicacions, etc. Inclou algunes dades sobre edificacions notables de la ciutat.

Publicat per l'ajuntament quan l'Hospitalet sobrepassà els dos-cents mil habitants. Pretén mostrar una ciutat amb possibilitats de ser ordenada urbanísticament, quan de fet estaven en marxa tots els plànys urbanístics amb les greus deficiències de serveis que defineixen la ciutat actual.

c. ARTICLES PUBLICATS

11 - GUIU, Joaquim.

Ressenya històrica de l'Hospitalet.

L'Espill. Números 29 a 36 (16 febrer a 16 juny 1936).

Aproximació a la història de l'Hospitalet.

Notícies històriques de l'Hospitalet des dels seus orígens fins a la guerra de la Independència. De fet, si bé moltes qüestions estan ja superades, és una referència obligada per a qualsevol estudiós de la història de l'Hospitalet.

12 - IVERN, Francisco.

Resumen de historia de Hospitalet.

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 19 (3r. trimestre 1958), pgs. 16-17; N.º 20 (4t trimestre 1958), pgs. 23-25; N.º 21 (1r. trimestre 1959), pgs. 13-14; N.º 22 (2n. trimestre 1959), pgs. 37-38.

B. ORÍGENS FINS ALS 986

13 - DE LA PINTA RODRIGUEZ, Jorge L.

Los inicios de la historia en Hospitalet de Llobregat y sus alrededores.

Ed. Inèdit (exemplar mecanografiat al Museu). 1975.

278 planes.

Estudi sobre la formació geològica del Baix Llobregat i sobre els primers assentaments humans, aquest treball abasta fins a l'època romana. Si bé és excessivament genèric, recull tota la informació sobre l'Hospitalet existent aleshores.

14 - MONTANER GIRÓ, Pere.

Orígens de l'Hospitalet l'any 986.

Ed. Inèdit (exemplar mecanografiat al Museu). 1968.

117 planes.

Segon premi "Ciudad de Hospitalet". 1968.

Reproducció dels primers documents sobre l'Hospitalet. De l'any 986 fins el 1238, del "Libri Antiquitatum Sedis Barchinonensis" amb un assaig sobre els noms de persones i topònimits.

Apareix també a I 19.

15 - GARCIA PALACIN, Antonio de P.

Origen histórico de Hospitalet de Llobregat (El antiguo término parroquial de St. Eulalia de Provenzana).

Ed. Inèdit (exemplar mecanografiat al Museu). 1966.

76 planes.

Tercer premi "Ciudad de Hospitalet" 1966.

La formació del Pla de Barcelona i els orígens històrics de l'Hospitalet fins a la constitució dels dos nuclis: el de "Provençana" i el de "l'Espital". Inclou anotacions sobre el Castell i la Capella del Port. Si bé aquest treball està ja superat pels estudis posteriors, són d'interès algunes de les dades sobre "Provençana".

Apareix també a I, 20.

ARTICLES PUBLICATS

16 - VICENTE, Juan.

Vertedero de época romana en Hospitalet.

Boletín de la Sección de Estudios del Centro Excursionista Puig Castellar. N.º 3 Sra. Coloma de Gramenet. 1966.

17 - MARCÉ I SANABRA, Francesc

Una necrópolis romana a l'Hospitalet?

Xipreret. Maig 1981.

Pg. 2

- 18 - PINTA, Jorge L. de la
Sobre uns fragments de ceràmica romana ingressats al Museu d'Història de la Ciutat.
Xipreret. Febrer 1985.
Pgs. 12 i 13.
- 19 - *Retalls arqueològics a Sta. Eulàlia de Provençana.*
Saltadic. N.º 4 (setembre 1927).
- 20 - LOPEZ, Alberto i DE LA PINTA, Jorge L.
La Ermita de Bellvitge y los hallazgos arqueológicos en l'Hospitalet.
El Periódico del Llobregat. Miércoles, 9 enero 1985.
Breu i sintètic repàs de les troballes d'arqueologia fetes a l'Hospitalet: a l'Ermita de Bellvitge; a Sta. Eulàlia de Provençana; als voltants de la Vanguard; a prop del Col·legi Menéndez Pidal; a Can Serra; a la riera del Canyet.
- 21 - CODINA VILA, Jaime
Sobre el origen de Hospitalet.
L'Hospitalet. Boletín de Información municipal. N.º 28 (4t. trimestre 1960)
Pgs. 122-123.

C. S. XI AL XVIII

a. LLIBRES O INÈDITS

- 22 - CODINA, Jaume
El delta del Llobregat i Barcelona.
Gèneres i formes de vida des del s. XVI al XX.
Ed. Ariel. Col·lecció Hores de Catalunya. Esplugues de Llobregat.
1971.
178 pgs.
Intent globalitzador del procés històric del delta del Llobregat a partir del segle XVI. Metodològicament és un estudi de geografia històrica i d'història econòmica i social. L'anàlisi d'aquest hàbitat és bàsicament a partir de l'única població plenament deltaica, el Prat de Llobregat, però aporta molts elements sobre el delta de llevant i concretament sobre l'Hospitalet de Llobregat.
Apareix també a: II, 63.
- 23 - CODINA, Jaume
Curs d'introducció metodològica a la història de l'Hospitalet de Llobregat.
Ed. Ponència de Cultura (Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat). 1975.
100 pgs.

Síntesi de la història de l'Hospitalet de Llobregat estructurada en 10 temes, des dels seus inicis als s. X-XI (Torre Blanca i aparició del primitiu Hospital o alberg de pobres), fins a començaments del s. XVI.

El coneixement i àmplia bibliografia de Jaume Codina sobre l'origen de les poblacions del Delta, fan d'aquesta obra un punt de referència necessari pels historiadors de la ciutat. A aquest "Curs d'Introducció" seguirà el seu important estudi històric de la nostra ciutat, actualment en curs de publicació.

24 - CODINA, Jaume

L'Hospitalet del Llobregat 1573-1632.

Publicacions de la Ponència de Cultura (Ajuntament de l'Hospitalet). 1970.
170 pgs.

La importància d'aquest període li ve del fet que en ell es defineix pràcticament el que serà l'Hospitalet rural dels 300 anys posteriors: urbanisme, estructura de la propietat, construcció de l'església, primeres immigracions (francesos), vida i incidència de personatges isolats i els noms d'un patriciat urbà que s'endinsà gairebé fins a la nostra època. Per això la lectura d'aquesta obra és essencial per a la comprensió d'èpoques posteriors.

L'autor aplica la teoria orteguiana de les generacions com a mètode per a vertebrar la que avui anomenariem història global d'una època: els talls de 15 en 15 anys li permeten estudiar no solament els elements anteriorment dits, sinó la seva interconnexió, deixant camins oberts a l'anàlisi de la influència posterior de cada un d'aquests aspectes.

25 - CODINA, Jaume

Els pagesos de Provençana, 984 - 1807.

Societat i economia a l'Hospitalet preindustrial.

Estudi històric, inèdit sobre l'Hospitalet i la seva gent des dels orígens fins al segle XVIII. El treball de recerca de fonts és impressionant, però la síntesi no és acabada, De qualsevol manera és de consulta obligada. Al Museu n'hi ha un original mecanografiat. Es tracta de l'obra més important de recerca fins ara existent.

26 - *Les Ordinacions de 1475.*

Ed. Museu d'Història (Ajuntament de l'Hospitalet). 1975.

Opuscle de 22 pgs. Introducció de Jaume Codina.

Reproducció, transcripció i traducció al castellà de les primeres Ordinacions de la història de la ciutat.

27 - MARCÉ, F.

Una mirada a la Marina d'ahir. Les nostres masies.

Ed. Museu d'Història de l'Hospitalet. 1980.

23 pgs.

Recull de dades sobre l'agricultura de l'Hospitalet. Relació de les masies de l'Hospitalet a 1860, la transformació agrícola de "La Marina" i evolució de la producció agrícola de 1831 a 1955. Inclou una relació de les riuades del Llobregat i un mapa-plànor aproximatiu sobre els principals elements agrícoles de l'Hospitalet, així com el "Canal de la Infanta" i les seves derivacions, fluvials, sèquies, camins, carreteres i masies.

28 - ELIAS CAMPINS, Jordi

L'Hospitalet del Llobregat. Segona ciutat del Principat.

1967.

80 planes mecanografiades que es troben al Museu d'Història de l'Hospitalet.

Escrit que obtingué una menció en els premis "Ciutat de l'Hospitalet" 1967. És un text divulgatiu sobre la ciutat. El resultat és incomplet. És interessant el recull de les anotacions del Baró de Maldà sobre l'Hospitalet. L'anàlisi demogràfica és irregular, caient en el simplisme i la grandiloqüència propis de la visió municipal de l'època.

28 - CODINA, Jaume

bis *L'alimentació humana a l'Hospitalet de Llobregat durant el s.XVII.*

Estudios históricos y documentos de los Archivos de Protocolos. Vol. IV. Barcelona 1974.

29 - MADURELL, Josep M.^a

Fulls històrics de l'Hospitalet del Llobregat.

Ed. Museu d'Història de la Ciutat (Ajuntament de l'Hospitalet).

1977.

113 pgs.

Tres quartes parts del llibre les constitueixen una interessant antologia de texts, alguns dels quals són autèntiques fites necessàries per al coneixement de l'origen i lenta estructuració de la ciutat: des de l'Acta de Consagració de l'església parroquial de St. Eulàlia pel bisbe Berenguer (1101) fins a les Actes del Consell General y de la Confraria de Ntra. Sra. de Bellvitge (1819).

La primera part la formen unes notes sobre els primers noms de culte de l'Hospitalet (Sta. Eulàlia de Provençana, Sta. Eulàlia de Mèrida, etc...) entre els quals s'hi ha de comptar el petit Hospital de Santa Càndida a l'Hospitalet Centre, que probablement és el que dóna el nom a la ciutat.

30 - MASSANA, Pilar

L'Hospitalet rural s. XVIII. Homes i terres.

Ed. Centre d'Estudis de l'Hospitalet. 1985.

50 pgs.

Investigació sobre el cadastre de 1718 i 1724 de l'Hospitalet que possibilita el coneixement de l'estructura de la propietat rural i urbana. Analitza la composició de 3 grups de propietaris (l'Església, ciutadans notables i dones). Introdueix a l'estudi del petit nucli urbà de l'Hospitalet de l'època i de les condicions físiques de les vivendes.

31 - RECAÑO VALVERDE, Joaquín

Distribución de la riqueza y estructura social. L'Hospitalet 1724.

1es. Jornades de Joves Historiadors Catalans.

Barcelona. 4-6 octubre 1984.

Pgs. 121-127.

32 - VOLTES BOU, Pere

Población y economía del Hospitalet pre-industrial (El Barón de Maldà, cronista de la transición a la ciudad contemporánea).

Publicacions de la Ponència de Cultura de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat. Museu d'Història de la Ciutat. L'Hospitalet. 1977.

82 pgs.

Estudi del s. XVIII. Fonts per a l'estudi demogràfic: catàleg de Dn. Ignacio Dalmases en el qual expressa la quantitat i qualitat de cada propietat; les dades presentades per Aparici a l'intendent José Patiño i que serviren de base per al cadastre de 1714 i l'estimació de la població catalana al 1726, base també per al repartiment de la quinta.

El creixement demogràfic és conseqüència i causa alhora de l'empenta econòmica. Pere Voltes dóna així raó dels primers moviments immigratoris a l'Hospitalet de finals del XVIII.

33 - CASAS, Joan

De pagesos a aturats.

Ed. Departament Dinàmica Educativa (Ajuntament de l'Hospitalet).

Col·lecció Quaderns urbans n.º 3. 1983.

104 pgs.

Apareix també a: *II 75.*

34 - VIVES I SABATÉ, Ricard

L'ermita de Bellvitge i els seus Goigs.

Ed. Ponència de Cultura (Ajuntament de l'Hospitalet). 1972.

Acurada edició de facsímils reduïts de 27 goigs a la Mare de Déu de Bellvitge. La classificació d'aquests 27 goigs s'ha fet en funció de les tres capelles en què era venerada la Mare de Déu sota aquesta invocació: la principal a la Marina de l'Hospitalet i les altres dues a Barcelona, una al carrer de l'Hospital davant de l'església de Sant Agustí i l'altra al carrer de l'Espaseria, a prop de Sta. Maria

del Mar, avui totes dues desaparegudes. Dels 9 goigs a la imatge del carrer de l'Espaseria, 5 són en llengua castellana.

ARTICLES PUBLICATS

1. Els orígens (s. XI - XVI)

GRAU MONTSERRAT, Manuel

35 - *Miscelánea hospitalense* (ss. XI-XII).

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 68 (4t. trimestre 1970)
Pgs. 9-22.

36 - *Un testamento del siglo XVI (1507).*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 78 (2n. trimestre 1973).
Pgs. 5-12.

37 - *La Torre del Cap del Riu.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 78 (4t trimestre 1971)
Pgs. 21-32.

MARCÉ I SANABRA, Francesc

38 - *Ayer y hoy de Santa María de Bellvitge.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 9 (1r. trimestre 1956)
Pgs. 20-24.

39 - *¿Santa Eulalia de Provenzana citada en un documento real del siglo XIV?*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 34 (2n. trimestre 1962).
Pgs. 79-81.

40 - *El temple parroquial.*

Xipreret. Setembre 1980.

Pg. 2.

BREU, Ramon

41 - *El barri de Santa Eulàlia: els orígens.*

Parròquia de Sant Isidre (L'Hospitalet). N.º 24 (desembre 1984).

Pg. 12.

2. L'Hospitalet dels Segadors i Guerra de Successió

CODINA VILA, Jaime

42 - *El temps dels segadors.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 89-90 (1r. i 2n. trimestres 1976).

Pgs. 5-22.

MONTANER GIRO, Pedro

43 - *Ocupación de Hospitalet en el año 1697.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 66 (2n. trimestre 1970).

Pgs. 11-18.

CODINA VILA, Jaime

44 - *Hospitalet y la Guerra de 1697.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 74 (2n. trimestre 1972) pgs. 5-6.

45 - MONTANER GIRÓ, Pedro

La Convención de Hospitalet. (1713).

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 59 (3r. trimestre 1968).

Pgs. 5-10.

46 - MARCÉ I SANABRA, Francesc

Referencias históricas: El vino y los franceses. Pedro Keittingen, propietario de Torre Melina. El Mesón Nuevo de San Antonio.

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 3 (3r. trimestre 1954). P. 15.

3. S. XVIII. Cronología bàsica.

47 - MARCÉ I SANABRA, Francesc

"Batles" o alcaldes de Hospitalet con una sinopsis cronológica de efemérides. Siglos XVIII, XIX y XX.

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. I. N.º 82 (2n trimestre 1974), pgs. 5-26. II. N.º 83-84 (3r. i 4t. trimestres 1974), pgs. 5-26. III. N.º 85-86 (1r. i 2n. trimestre 1975), pgs. 7-40. IV N.º 87-77 (3r. i 4t. trimestres 1975), pgs. 9-38.

Sinopsi cronològica de la història de l'Hospitalet a partir del 1713 fins als nostres dies. L'esforç que significa l'elaboració d'aquesta síntesi, és recompensat per l'extraordinari ajut que representa.

Apareix també a: II 89.

4. Paisatge rural i masies.

48 - MARCÉ I SANABRA, Francesc

Pequeña historia de algunas fuentes.

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 61 (1r. trimestre 1969). Pgs. 5-10.

49 - Carrers i places de l'Hospitalet.

Xipreret. N.^o març, abril, maig, juny i juliol 1980: El carrer Major. N.^o gener 1980: El carrer Xipreret, (pg. 2). N.^o febrer 1980: La Placeta (plaça de la Constitució), (pg. 2). N.^o octubre 1980: Simfonia en blanc (carrer de St. Joan), (pg. 2).

50 - Les restes del naufragi de l'Hospitalet pre-industrial: l'Harmonia, Can Sumarro, Pubilla Casas, Can Boixeres, Can Espanya, Can Rigalt...

L'Estaca. N.º 11.

Recorregut històrico-romàntic al passat per les principals masies i edificis nobles del XVIII i XIX que encara perduren.

PUIG GAIRALT, Ramon

51 - La casa pairal "Ca la Pubilla Casas"

Fortitud. N.º 3 (15-XI-1932); N.º 4 (30-XI-1932); N.º 5 (15-XII-1932); N.º 6 (30-XII-1932).

Descripció arquitectònica de l'edifici de la Pubilla Casas fent-ne una valoració estètica, en funció del projecte Pla d'Urbanisme del mateix autor que destinava aquella zona a ciutat-jardí.

52 - La casa pairal "Ca la Pubilla Casas".

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 35 (3r. trimestre 1962). Pgs. 121-124.

ELIAS, FELIU (JOAN SACS)

53 - La casa pairal "Ca la Pubilla Casas".

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 36 (4t. trimestre 1962). Pgs. 163-165.

MARCÉ I SANABRA, Francesc

54 - La Pubilla Casas.

Xipreret. N.^o febrer 1982.
Pg. 2.

ABARCA MEDICO, Luis

55 - Can Rigalt.

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 58 (2n. trimestre 1968). Pgs. 5-12.

56 - Camí d'Esplugues (Can Rigalt).

Progrés. N.º 11 (octubre 1983).
Pg. 11.

GRAU MONTSERRAT, Manuel

- 57 - *La Casa de Molines y las reliquias de los Santos Mártires (s. XVIII).*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 64 (4t. trimestre 1969).

Pgs. 19-26.

Arbre genealògic dels Molines-Espanya.

MARCÉ I SANABRA, Francesc

- 58 - *Llunell-Molines-España.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 64 (4t. trimestre 1969).

Pgs. 5-18.

- 59 - *Viaje al ayer con don Gonzalo Batlle pasando por Boixeres.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 60 (4t. trimestre 1968).

Pgs. 5-10.

- 60 - *Can Boixeres pasa a ser propiedad municipal.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 60 (4t. trimestre 1968).

Pgs. 11-20.

- 61 - *Can Bori*

Xiprерet. N.º febrer 1984.

Pgs. 2-3 i 18.

- 62 - *La Masia d'Adela Oliveras.*

Xiprерet. N.º novembre 1980.

Pgs. 2.

D. S. XIX-XX.

a. REFERÈNCIES SOBRE L'HOSPITALET EN OBRES DE LA HISTÒRIA GENERAL DE CATALUNYA

CODINA, Jaume

- 63 - *El delta del Llobregat i Barcelona.*

Ed. Ariel. Col·lecció Hores de Catalunya. Esplugues de Llobregat. 1971.

478 pgs.

Apareix també a: II 22.

BADOSA COLL, Elisa

- 64 - *La desamortización de Mendizábal en las comarcas del Llano de Barcelona y Bajo Llobregat.*

- Tesi de Llicenciatura Universitat Central, Pedralbes. 1971.
Fincas desamortizadas: extensión y tipo de cultivos, propiedades, compradores, precios generales.
- BALAGUER, Víctor
- 65 - *Guía de Barcelona a Martorell por ferrocarril.*
Barcelona. 1857.
111 pgs. Impremta Jepuis i Villegas.
Descripció de l'Hospitalet i de tots els pobles pels quals passa el ferrocarril, amb motiu de la seva inauguració. Dóna dades força interessants per conèixer l'Hospitalet de mitjans del segle XIX.
- FOIX, Pere
- 66 - *Apòstols i mercaders.*
Ed. Nova Terra. Barcelona. 1976.
Capítol dedicat a Joan Roigé, fundador de l'escola Ferrer i Guàrdia de l'Hospitalet.
- SOLÀ I GUSSINYER, Pere
- 67 - *Educació i moviment lliberterari a Catalunya (1901-1939).*
Ed. Edicions 62. Barcelona. 1980.
300 pgs.
Té un especial interès el capítol dedicat a Floreal Ocaña, que participà en l'Escola racionalista de la Torrassa i la ponència que presentà al CENU de l'Hospitalet (pgs. 156 ss).
- VERDAGUER, Mario
- 68 - *Medio siglo de vida barcelonesa.*
Ed. Barna S.A. Barcelona. 1957.
A nivell històric és interessant per les dades sobre el "Ateneillo" de l'Hospitalet del pintor Barradas, pgs. 295-307.
- BATLLORI, A. i LLUBIÀ, LI.
- 69 - *La ceràmica catalana decorada.*
Ed. Llibreria Tuébols. Barcelona. 1949.
264 pgs. + 12 làmines.
Pròleg de J. Ainaud de Lasarte.
Inventari de la ceràmica a Catalunya amb referències a la indústria ceràmica de l'Hospitalet.
- LEVAL, Gastón
- 70 - *Colectividades libertarias en España.*

Ed. Aguilera. Colección Anatema. Madrid. 1977.

509 pgs.

G. Leval, anarquista de origen francés que residí a Espanya des de la primera Guerra Mundial, considerat com un dels pensadors del moviment anarquista espanyol, a partir de les dades recollides directament sobre les col·lectivitzacions, ens mostra la importància del moviment llibertari en la nostra història. A les pàgines 361-369, ens ofereix una visió de la Col·lectiva Agrària, les col·lectivitzacions industrials, la primera guarderia laboral de Tecla Sala i la Casa de la Maternitat (Can Serra). Podem suposar que, quan Gastón Leval visità l'Hospitalet, era gener de 1937.

71 - BERNADES, V.

V.

Estampes de l'Uruguay.

Barcelona. 1935.

A conseqüència dels fets d'octubre, alguns veïns de l'Hospitalet foren empresonats al vaixell Uruguay, entre ells l'alcalde de la ciutat Ramon Frontera, acusats de l'assalt a l'aeronàutica.

MORAL I QUEROL, R.

72 - *Diari d'un exiliat.*

Ed. Abadia de Montserrat. 1979.

192 pgs.

Memòries autobiogràfiques d'un hospitalenc. Corresponen al final de la Guerra i al pelegrinatge per terres franceses. El llibre s'inicia amb la desfeta de l'exèrcit republicà i el pas cap a França explicant la situació en els camps de concentració i les dificultats que passaren. Hi ha referències tant sobre companys de l'Hospitalet com de la vida cultural i política de l'Hospitalet republicà.

SOLÉ I SABATÉ, Josep Mª

73 - *La repressió franquista a Catalunya 1938-1953.*

Ed. 62. Col·lecció Catalunya sota el franquisme. Barcelona. 1985.

614 pgs.

Obra general sobre les conseqüències immediates per a la població de Catalunya del triomf del franquisme. A partir del registre de defuncions i del registre de cementiris, inclou les relacions poble per poble de les execucions que es portaren a terme.

TÉLLEZ SOLÀ, Antonio

74 - *Sabaté. Guerrilla urbana en España 1945-1960.*

Ed. Plaza & Janés S.A. Barcelona. 1978.

334 pgs.

Llibre d'homenatge a la "guerrilla" i lluitadors antifranquistes, des del movi-

ment llibertari, especialment dedicat a Francesc Sabaté i els seus germans Josep i Manel, reivindicant la militància cenetista del mític Quico Sabaté.

b. ESTUDIS PROPIOS SOBRE L'HOSPITALET.

CASAS, Joan

75 - *De pagesos a aturats.*

Ed. Departament Dinàmica Educativa (Ajuntament de l'Hospitalet).

Col·lecció Quaderns urbans n.º 3. 1983.

104 pgs.

La primera part (segles XVIII i XIX) és un treball d'investigació sobre les principals fonts de subsistència, principalment agrícoles, dels habitants de la ciutat. El segle XX es presenta com una cronologia que haurà de ser desenvolupada en altres estudis.

Apareix també a: II 33.

La industrialització del XIX.

Ed. Centre d'Estudis de l'Hospitalet. 1985.

75 - *La formació de la indústria a l'Hospitalet del segle XIX.*

bis Els antecedents i la primera embranzida (1789-1890).

Ed. Centre d'Estudis de l'Hospitalet 1985.

Grans trets del procés industrialitzador per sectors: tèxtil, construcció i bòviles, indústries químiques, paper, pell i d'altres.

76 - MARCE I SANABRA, Francesc

Notes de la primera carlinada a l'Hospitalet.

20 folis.

Pendent de publicació pel *Centre d'estudis del Baix Llobregat*, junt amb altres treballs sobre guerrillers del segle XIX.

RIBELLES AYALA, Eco. de Paula

77 - *Comunidades de Religiosas Franciscanas de 1878 a 1915.*

Manuscrit de 14 planes al Museu d'Història de l'Hospitalet.

Estudi incomplet sobre l'inici del col·legi de Fàtima, de l'Hospitalet Centre, a partir de la documentació de l'arxiu municipal.

YBARS S., Ramon

78 - *Història de la fàbrica Cosme Toda.*

1976.

Mecanografiat de 80 planes al Museu d'Història de l'Hospitalet.

Amb motiu de la mort del Cosme Toda Miralles, l'autor fa una cronologia sobre els propietaris d'aquesta indústria ceràmica. Des de les primeres dades que donen notícia de Cosme Toda Vives a l'Hospitalet (1870), i la creació de la indústria "Cosme Toda i Cia." a 1883, fins la presidència de Joan Miralles Sabaté i la creació de noves societats industrials a Villarreal (Castelló) i la fi de les activitats industrials a l'Hospitalet l'any 1975.

RIUS I VILA, Joan

- 79 - *El meu Josep Janés i Olivé.*

Ed. Publicacions de la Ponència de Cultura (Ajuntament de l'Hospitalet). 1976.
150 pgs.

Testimoni personal de la vida de l'Hospitalet del Llobregat durant els anys de la República i Guerra Civil, centrat en l'amistat entre l'autor del llibre i el seu protagonista.

Aquest estil de llibres són d'una extraordinària utilitat per a poder establir síntesis històriques que normalment no queden reflectides ni en els textos oficials ni en els escrits periodístics del moment. El buit historiogràfic sobre l'Hospitalet d'aquesta època comença a omplir-se amb estudis recents. Aquest testimoni, però, expressa, precisament pel toc de protagonista amb què es relata, la conflictivitat del moment i la seva gravetat.

Apareix també a: II. 167.

- 79 "Deu anys crucials a l'Hospitalet de Llobregat - 1930-1940".

bis Memòries personals i polítiques d'aquest període, amb un total de més de 500 folis mecanografiats (inèdit). Exemplar mecanografiat al Museu.

PUIG GAIRALT, Ramon

- 80 - *Són convenient les construccions de barriades "blocks"?*

Ed. Associació d'Arquitectes de Catalunya. Barcelona. 1932.

Opuscle de 18 pgs.

Ponència presentada per R. Puig Gairalt en el Congrés d'Arquitectes de llengua catalana, celebrat a la primavera de 1932, on es fa una anàlisi dels resultats obtinguts arreu d'Europa en l'aplicació de barriades obreres i la proposta de R. Puig Gairalt de creació de barris amb cases unifamiliars.

CAMÓS, Joan

- 81 - *L'Hospitalet del 1930 al 1936.*

271 pgs. Edició en preparació per la Diputació de Barcelona.

Amb el subtítol "història de tots nosaltres", es mostra la història de l'Hospitalet en aquest segle amb especial atenció al fenomen immigratori dels anys 20.

L'estudi abasta els aspectes demogràfics, econòmics, polítics i culturals del pe-

ríode de la Segona República fins a l'inici de la Guerra Civil, demostrant que la configuració actual de l'Hospitalet arranca de la tipologia de la ciutat que s'anà caracteritzant en els anys anteriors a la proclamació de la República.

També apareix a: III 44.

SANTACANA, Carles

- 82 - *Canvi socioeconòmic i dinàmica política a la Catalunya revolucionària: el cas de l'Hospitalet.*

Investigació sobre les collectivitzacions agràries i industrials a l'Hospitalet, durant la Guerra Civil.
En preparació.

83 - PRESSUPOSTOS MUNICIPALS

Anualment l'Ajuntament ha de fer públic el pressupost de l'any econòmic; relacionem a continuació aquells que han estat editats i es troben al Museu d'Història de l'Hospitalet:

Presupuesto municipal para el año económico 1923-24.

Imp. Casa de los Secretarios. P.S. Joan 6-10. Barna.
35 pgs.

Presupuesto municipal para el año económico 1924-25.

Imp. Casa de los Secretarios. P.S. Joan 6-10. Barna.
71 pgs.

Presupuesto municipal para el año económico 1925-26.

Imp. Casas de los Secretarios. P.S. Joan 6-10. Barna.
67 pgs.

Presupuesto municipal ordinario de gastos e ingresos para el ejercicio económico de 1927.

Ed. Tipografía del Centro de Administración Municipal. c/. Casanova 55-57 (B).
282 planes.

Presupuesto municipal ordinario de gastos e ingresos para el ejercicio económico de 1928.

Imp. Talleres Gráficos A.J. Rovira. c/ Conde del Asalto 69 (B).
167 planes.

A les últimes planes inclou una relació del plenari municipal amb les Comissions corresponents.

Presupuesto municipal ordinario de gastos e ingresos para el ejercicio económico de 1929.

Imp. Talleres Gráficos A.J. Rovira. c/ Urgell 127, Barna.
90 pgs.

Presupuesto municipal ordinario de gastos e ingresos para el ejercicio económico de 1930.

Imp. J. Sanromá. c/ Laureà Miró 8. L'Hospitalet de Llobregat.

92 planes.

Presupuesto municipal ordinario de gastos e ingresos para el ejercicio económico de 1931.

Imp. J. Sanromá. c/ Laureà Miró 8. L'Hospitalet de Llobregat.

115 planes.

Presupuesto municipal ordinario de gastos e ingresos para el ejercicio económico de 1932.

Imp. J. Sanromá. c/ Laureà Miró 8. L'Hospitalet de Llobregat.

105 planes.

Pressupost municipal ordinari per a l'exercici de 1933.

Imp. Santiago Vives. c/ Casanova 55-57 (B).

165 pgs.

Pressupost municipal ordinari per a l'exercici de 1934.

Tip. El Secretariat Català d'Eusandia i Rosàs. c/ Corts Catalanes 575. Barna.

165 pgs.

84 - MEMÒRIES MUNICIPALS

Relacionem les memòries municipals que han estat editades i que es troben al Museu d'Història de l'Hospitalet. Les "Memòries" són documents de gran interès per als historiadors, ja que donen a conèixer la gestió municipal durant l'any econòmic anterior. Generalment estan estructurades en quatre grans apartats: Obres d'infraestructura realitzades, Serveis Municipals, Inventari de béns municipals i Resum dels expedients despatxats durant l'any.

Memòria 1925-6.

Imp. Bayer Hnos. y Cia. c/ P. S. Joan 6 (B).

66 pgs. Hi ha onze fotografies.

Memoria del ejercicio de 1927.

Tip. Santiago Vives. c/ Casanova 55-57 (B).

43 pgs.

Memoria del ejercicio de 1928.

Talleres Gráficos A.J. Rovira. c/ Urgell 117 (B).

8 pgs. Hi ha dotze fotografies i diversos plànols de clavegueres i del mercat de Collblanch.

Memòria corresponent a l'exercici de 1932.

Ed. Casa dels Secretaris. c/ Almogàvers 14-16 (B).

174 pgs. amb 45 fotografies i plànols de la Plaça del Sol (Blas Infante) i projectes de noves escoles.

Memoria Reglamentaria del ejercicio de 1967.

Ed. El Secretariado S. Rosas Bayer.

101 pgs. i 6 gràfics.

85 - VILLAGRASA LARIZ, Emiliano.

Una ciudad en marcha: Hospitalet de Llobregat.

Ed. Privada. Sense data. Probablement de 1960.

285 pgs.

Llibre gairebé hagiogràfic de les persones i institucions de l'Hospitalet de 1960, i dels plans de creixement urbanístic i econòmic que ha donat lloc a la configuració de la ciutat actual. És doncs, un document del triomfalisme d'una època, el llenguatge de la qual ens serveix de contrast amb la realitat present.

És interessant per la gran quantitat de dades que acumula, sovint a partir de les entrevistes amb els protagonistes. Permet reconstruir en part la vida política, econòmica i cultural d'una època que per la seva complexitat, proximitat en el temps i ser el moment de la màxima expansió urbana ens és pràcticament desconeguda.

86 - AYUNTAMIENTO DE HOSPITALET, COMISION DE PROGRAMACION,

Plan de inversiones 1964-1968. Informe.

66 pgs.

Les dades que aporta són el reflex del ràpid creixement de la ciutat en aquell moment i dels déficits que aquell creixement desordenat originava.

87 - AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET

Programa de Actuación Municipal 1969-1972 del Ayuntamiento de Hospitalet de Llobregat.

Imprempta Elite Gràfic. 1970. L'Hospitalet.

189 pgs. + 11 làmines + 13 plànols.

Important document d'anàlisi de la ciutat a nivell urbanístic i de serveis, i dels projectes municipals d'aquell moment de desenrotllamentisme. Aquí queda pràcticament configurat l'Hospitalet actual. Útil per poder comparar aquella voluntat municipal i el que posteriorment s'ha dut a terme.

88 - CAMÓS Joan, GONZALEZ FANJUL, Mercedes, BOTEY, Jaume.

La industrialización del 1940 al 1980.

Ed. Centre d'Estudis de l'Hospitalet. 1985.

(En preparació).

c. ARTICLES PUBLICATS

1. Cronologia bàsica.

89 - MARCÉ I SANABRA, Francesc

"Battles" o alcaldes de Hospitalet con una sinopsis cronológica de efemérides. Siglos XVIII, XIX y XX.

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. I, N.º 82 (2n. trimestre 1974), pgs. 5-26. II, N.º 83-84 (3r. i 4t. trimestre 1974), pgs. 5-26. III, N.º 85-86 (1r. i 2n. trimestre 1975), pgs. 7-40. IV, N.º 87-88 (3r. i 4t. trimestre 1975), pgs. 9-38.

Apareix també a: II 47.

2. Guerra de la Independència.

90 - MARCÉ I SANABRA, Francesc

Hospitalet y la Guerra de la Independencia.

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. I, N.º 41 (1r. trimestre 1964), pgs. 392-395. II, N.º 42 (2n trimestre 1964), pgs. 434-438. III, N.º 43 (1r. trimestre 1964), pgs. 471-473. IV, N.º 44 (4t. trimestre 1964), pgs. 516-520. V, N.º 45 (1r. trimestre 1965), pgs. 567-570. VI, N.º 46 (2n. trimestre 1965), pgs. 610-613. VII, N.º 47 (3r. trimestre 1965), pgs. 651-654. VIII, N.º 48 (4t. trimestre 1965), pgs. 700-702. IX, N.º 49-50 (1r. i 2n. trimestre 1966), pgs. 5-10. X, N.º 51 (3r. trimestre 1966), pgs. 5-10. XI, N.º 52 (4t. trimestre 1966), pgs. 5-10. XII, N.º 53 (1r. trimestre 1967), pgs. 7-12. XIII, N.º 54 (2n. trimestre 1967), pgs. 7-12. XIV, N.º 55 (3r. trimestre 1967), pgs. 7-12. XV, N.º 56 (4t. trimestre 1967), pgs. 5-12.

3. Aspectes del món rural i de la vida urbana.

91 - Breu història del Canal de la Infanta.

Saltadic. N.º 2 (juliol 1927).

ABARCA MEDICO, Luis

92 - El Canal de la Infanta

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 67 (3r. trimestre 1970), pgs. 5-16, i N.º 73 (1r. trimestre 1972), pgs. 7-22.

YAÑEZ FABREGAT, E.

93 - Los desbordamientos del río Llobregat.

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 71 (3r. trimestre 1971). pgs. 25-30.

- SALMERON, Innocenci
- 94 - *El desbordament del Llobregat (nit del 15 al 16 de gener de 1898).*
Xiprерet. N.º setembre 1984.
pgs. 16-17.
- MARCÉ I SANABRA, Francesc
- 95 - *Referencias históricas: Lluvia e inundaciones. Fiestas Mayores. La Bordeta era de Hospitalet.*
L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 23 (3r. trimestre 1959).
pgs. 59-60.
- 96 - *De l'agrícola col·lectiva.*
Xiprерet. N.º abril 1981.
Pg. 2.
- GRAU MONTSERRAT, Manuel
- 97 - *Miscelánea hospitalense (s. XIX).*
L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 74 (2n. trimestre 1972).
Pgs. 7-20.
Apèndix documental.
- MARCÉ I SANABRA, Francesc
- 98 - *Referencias históricas: Construcciones escolares en 1835. Los maestros en 1836. Obligaciones del maestro.*
L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 4 (4t. trimestre 1954).
pg. 17.
- 99 - *L'escola protestant.*
Xiprерet. N.º octubre 1982.
pg. 2.
- 100 - *Temps de bullangues (1845).*
Xiprерet. N.º juliol 1983.
Pg. 2.
- 101 - *De la segona carlinada (1846-1849).*
Xiprерet. N.º octubre 1983.
Pg. 2.
- 102 - *Colocación de la primera piedra de las Casas Consistoriales (1895).*
L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 38 (2n. trimestre 1963).
Pgs. 256-259.

103 - *La casa de la Vila de l'Hospitalet.*

Progrés. N.º 21 (octubre 1984), pgs. 4-5 i N.º 23 (desembre 1984).
pgs. 4-5.

4. Inicis del s. XX. Algunes Institucions.

104 - *Estat demogràfic de l'Hospitalet 1901-1934.*

L'Espill. N.º 11 (15 maig 1935).
pgs. 1-2.

GUINART, Roc

105 - *El problema sanitari a l'Hospitalet.*
Llibertat! N.º 1 (5 agost 1933).

106 - *La sanitat a l'Hospitalet.*

Llibertat! N.º 23 (5 juliol 1934).
pgs. 5-6.

107 - *La ceràmica a l'Hospitalet.*

Saltadiç. N.º 35 (abril 1930).

MARCÉ I SANABRA, Francesc

108 - *Evocació de la rambla. Intent d'aproximació a la seva història.*

Papers de la ciutat. N.º 1 (desembre 1979).
pgs. 23-30.

Història de la Rambla Just Oliveras d'ençà que a l'any 1907 es projectà la urbanització de la finca de "Cal Tres".

109 - *Evocación del "Ateneillo" de Hospitalet con don Guillermo Díaz-Plaja.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 57 (1r. trimestre 1968).
Pgs. 11-18.

RODRIGO, Antonina

110 - *El Ateneillo de Hospitalet.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 91-92 (3r. i 4t. trimestres 1976).

Pgs. 5-20.

Reproduït del llibre "García Lorca en Catalunya", A. Rodrigo.

110 - REVENTÓS I MARTÍ, Jaume

bis "Una visita a Salvador Dalí".

40 pàgines. Opuscle - Nadala de Gràfiques Reven 1982, sobre l'Ateneillo de Rafael Barradas.

110 - MARCE I SANABRA, Francesc

ter. *'Entrevistes recollint antecedents del Casino del Centre.*

Circular Casino Nacional:

n.º 2 desembre 1947, pàg. 18: *Antonio Parera Oliveras.*

n.º 4, febrer 1948, pàg. 2: *Jaime Sabater Riera.*

n.º 9, juliol 1948, pàg. 90: *Francisco Campreciós Mèlich.*

n.º 10, agost 1948, pàg. 109: *Francisco Marcé Piera.*

n.º 13, novembre 1948, pàg. 146: *Santiafo Pol Coll.*

ABARCA MEDICO, Luis.

111 - *Datos sobre el "Casino".*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 75 (3r. trimestre 1972).
pgs. 5-8.

MARCÉ I SANABRA, Francesc.

112- *El Casino del Centro (Apuntes para su historia).*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 75 (3r. trimestre 1972).
Pgs. 9-32.

113 - *Del Foment Autonomista*

Xipreret. N.º febrer 1981.

Pg. 2.

MARCÉ I SANABRA, Francesc.

114 - *Del Casal a l'Ateneu de Cultura.*

Xipreret. N.º abril 1982.

Pgs. 2-3.

RABINAT, Fidel.

115 - *Un recull personal d'història de l'Ateneu.*

Xipreret. N.º juny 1982.

Pgs. 13-14.

CAMÓS, Joan

116 - *L'Ateneu durant la Segona República.*

Xipreret. N.º novembre 1983, pgs. 8-11 i N.º desembre 1983, pgs. 8-13.

COMPANY, Enric

117 - *El Ateneu de Cultura Popular: acaban 40 años de silencio.*

L'Estaca. N.º 13. 6 juliol 1978, pg. 16.

PRAT, T.

- 118 - *La ciudad de Hospitalet y sus parroquias.*
Diario de Barcelona. 21-24 gener 1853.

- 119 - *La ciudad de Hospitalet y sus parroquias.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 31 (3r. trimestre 1961), pgs. 106-109; N.º 32 (4t. trimestre 1961), pgs. 109-113; N.º 33 (1r. trimestre 1962), pg. 37.

5. Collblanch - La Torrassa

BALAGUER, Valentí

- 120 - *Notas históricas de la parroquia. (Ntra. Sra. de los Desamparados).*

Full dominical "Parroquia de Nuestra Señora de los Desamparados de la Torrassa".

N.º novembre 1984, desembre 1984 i gener 1985.

MARCÉ I SANABRA, Francesc

- 121 - *Entorn a l'Hostal de Collblanch (S. XVIII-XIX).*

Progrés. N.º 1 4 setembre 1982.
pg. 10.

- 122 - *Del parc de la Marquesa.*

Xipreret. N.º desembre 1983.
Pgs. 2 i 6.

ROCA, Josep i DIAZ, Enriqueta.

- 123 - *La Torrassa. Un antecedent de barri-dormitori.*

L'Avenç. N.º 28 (juny 1980).
Pgs. 62-70.

Estudi documentat sobre la formació del barri de la Torrassa, com a exemple de la política urbana realitzada a la rodalia de Barcelona després de 1914 (Exposició del 29, Metro, onada immigratòria), i com a antecedent de les formes urbanes dels suburbis-dormitoris, generalitzades a les dècades dels cinquanta i seixanta.

CAMÓS, Joan

- 124 - *Apunts d'investigació històrica. Els anys 30 a Collblanc-La Torrassa.*

Progrés. N.º 4 (gener 1983), pgs. 10-11; N.º 5 (febrer 1983), pgs. 6-7; N.º 6

(març 1983), pgs. 10-12.

Estudi dels canvis demogràfics i culturals del barri en el moment del seu creixement per la immigració i de la importància que hi tingueren els nuclis anarcosindicalistes.

SENTÍS, Carles

- 125 - *La vida d'un nucli tocant a Barcelona. Múrica, exportadora d'homes.*
Mirador. Novembre 1932 fins febrer 1933.

PUIG GAIRALT, Ramon

- 126 - *La construcció d'un gratacels.* (Carretera Collblanch 43).
Fortitud. N.º 10 (10 març 1933).
Pgs. 4-5.

ROVIRA GIMENO, Josep M.^a

- 127 - *De la lògica del capital a la desaparición del objeto: una propuesta de Ramón Puig Gairalt.*
A Carrer de la ciutat, Revista de arquitectura. N.º 5 (octubre 1978).
pgs. 16-18.
- 128 - *Los "pasillos", una típica vivienda obrera.*
Progrés. N.º 9 (juny 1983).

MORALES, Ramon

- 129 - *Els "passatges".*
Xipreret. N.º juliol 1984.
Pgs. 2-3.
Descripció de les cases-corredors del c/Mestre Candi al barri de St. Josep, avui enderrocades, semblants a les projectades per Puig Gairalt a Collblanc.

URBANO, J.

- 130 - *Collblanc-La Torrassa y su patrimonio arquitectónico.*
Progrés. N.º 4 (gener 1983).
Pgs. 3-4.
Edificis notables a la Plaça Espanyola, c/Progrés, Carretera de Madrid, Ronda de la Via, etc...

CAMÓS, Joan

- 131 - *El nom dels carrers.*
Progrés. N.º 25 (febrer 1985).
Pgs. 4-6.
La retolació dels noms de Collblanc-La Torrassa, des del la Dictadura de Primo de Rivera fins avui.

SALMERON, I.

132 - *La calle París.*

Progrés. N.º 19 (juny 1984).

Pg. 13.

ABARCA MEDICO, Lluís

133 - *Història del carrer Progrés.*

Progrés. N.º 1 (setembre 1982).

Pg. 11.

134 - *Carretera de Collblanch, 43.*

Progrés. N.º 1 (octubre 1982).

Pg. 7.

135 - *Aquells encants.*

Progrés. N.º 4 (gener 1983).

Pg. 12.

136 - *Lança o Llanza?*

Progrés. N.º 8 (maig 1983).

Pg. 10.

137 - *Rodalies del Mercat.*

Progrés. N.º 12 (novembre 1983).

Pgs. 10-11.

138 - *Els Camp de la Torrassa.*

Progrés. N.º 14 (gener 1984).

Pgs. 10.

139 - *L'eixample de Collblanc .*

Progrés. N.º 15 (febrer 1984).

Pg. 7.

140 - *Carrer Llobregat enllà.*

Progrés. N.º 17 (abril 1984).

Pg. 11.

141 - *Dues places no gens revifades (Sènia i Canalejas).*

Progrés. N.º 18 (maig 1984).

Pg. 12.

142 - *Carrer del Mas.*

Progrés. N.º 19 (juny 1984).

Pg. 10.

143 - *Façanes que envoltaven una masia.*

Progrés. N.º 20 (setembre 1984).

Pgs. 12-13.

144 - *Passatges i carrerons.*

Progrés. N.º 21 (octubre 1984).

Pg. 3.

145 - *Tot envoltant el fum d'Estampa.*

Progrés. N.º 22 (novembre 1984).

Pg. 13.

6. Anys 20-40.

MORAL I QUEROL, Ramon

146 - *Memòria sobre l'Ajuntament dels anys 20.*

Papers de ciutat. N.º 2 (gener 1980)

Pgs. 21-25.

Records personals de l'Ajuntament de l'època de la Dictadura i Guerra Civil per un funcionari municipal. Al n.º següent de Papers de Ciutat, a la secció CATES, la Sra. Olga Giménez, filla de l'ex-alcalde Tomás Giménez respon a l'escri de Ramon Moral.

MARCÉ I SANABRA, Francesc

147 - *Referencias históricas: El día 23 de octubre de 1927, S.M. la Reina Victoria Eugenia y SS.AA.RR. las infantas Beatriz y M.ª Cristina visitaron Hospitalet.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 29 (1r. trimestre 1961).

Pgs. 28-32.

CAMÓS, Joan

148 - *L'activitat política a l'Hospitalet de Llobregat (1923-1946).*

L'Avenç. N.º 60 (Maig 1983).

Pgs. 10-19.

Investigació a partir del testimoni de Francesc Pedra, militant anarcosindicalista i de Marià Corominas, del B.O.C. i del P.O.U.M., l'article aporta dades inèdites sobre la proclamació del comunisme llibertari el desembre de 1933, sobre els fets d'octubre, i en general sobre tot el context polític i social de l'Hospitalet d'aleshores.

CONESA, Mercè

- 149 - *Peirats: la fama de la F.A.I. de la Torrassa és un "cuento".*

L'Estaca. N.º 1. 13 abril 1978. pgs. 10-11.

Interessant i polèmica entrevista amb el que fou dirigent de la C.N.T. i després ha sigut un dels seus més prestigiosos historiadors. Va viure a l'Hospitalet des de 1918 a 1936.

COMPANY, Enric

- 150 - *Carles Martí Feced: el 18 de julio del 36 contado por un concejal. Mandaba Xena, el de la F.A.I.*

L'Estaca. N.º 4. 5 maig 1978. Pgs. 10-11.

L'ex-conseller de Governació de la Generalitat, però també ex-regidor de l'Ajuntament de l'Hospitalet del 14 d'abril del 1931 a l'octubre del 1934, i de febrer del 1936 a octubre del 1936 relata la proclamació de la República, els fets d'octubre i l'alçament militar a l'Hospitalet.

7. Anys 40 - 75.

PASTOR PETIT, D.

- 151 - *Hospitalet. La ciudad olvidada. Asia en Europa.*

Revista Destino. N.º 1822. Setembre 1972.

Pgs. 28-29.

A partir del creixement demogràfic i de la densitat de població ens mostra la manca de serveis que patia l'Hospitalet, acaba l'article demanant ajuda estatal o que es pari la immigració.

VILA, Jesús A.

- 152 - *La historia del puerto y del desvío (del Llobregat). Cien años de arbitrariedad.*

L'Estaca. N.º 5. 12 maig 1978.

BLASCO, Honorio

- 153 - *A la Santa Misión de 1960 le salió un hijo de izquierdas: el centro social de la Florida.*

L'Estaca. N.º 8. 1 juny 1978. Pg. 10-11.

Esbós d'història del Centre Social de la Florida, una de les entitats peoneres del moviment popular a l'Hospitalet. Com tantes altres institucions d'aquest estil, vinculada en els seus orígens a institucions d'Església.

VILA, Jesús A.

- 154 - *Primeros de mayo clandestinos en l'Hospitalet.*

L'Estaca. N.º 3. 20 abril 1978. Pg. 5.

Breu repàs dels Primers de Maig des de 1968 a 1976.

BENEJAM

- 155 - *Diálogo con el alcalde de Hospitalet sobre la política de buen vecino y otras cuestiones de interés.*

Mundo. N.º 3 juny 1972, pgs. 60, 63-64 i N.º 10 juny 1972, pgs. 40, 50, 52, 54-55.

Entrevista a José Matías España, alcalde de l'Hospitalet, 1962-1973, sobre els problemes que ha implicat el creixement demogràfic i la proximitat a Barcelona.

A la segona part de l'entrevista es ressalta el problema, sempre d'actualitat, del "Carrilet" i es plantejen els problemes de vials.

Mil años de historia de Hospitalet.

- 156 - Mundo. N.º 3 juny 1972.

Pgs. 65-66.

Sota aquest títol es recullen algunes dades bàsiques de la història que ha configurat l'Hospitalet actual, amb especial atenció al significat del creixement demogràfic i urbanístic.

ARTELLS, J. COMPANY, E.

- 157 - *Los constructores: importancia de una clase media en Hospitalet de Llobregat.*
Destino. N.º maig 1974. pg. 23.

- 158 - COMPANY, Enric i CASAS, Joan

L'Hospitalet a debat.

Setmanari El Món. N.º 101 (27 gener 1984).

Pgs. 12-15.

COMPANY, Enric: *L'Hospitalet, la ciutat que no ha arribat a ser-ho.*

CASAS, Joan: *Nocturn amb lluna.*

Número dedicat a l'Hospitalet dintre de la sèrie "Catalunya invertebrada".
Anàlisi de les forces polítiques i socials a partir dela transició i iniciada per

Anàlisi de les forces polítiques i socials a partir de la transició iniciada per l'alcalde Capdevila. La polèmica suscitada per aquest interessant article es reflectí al diari "El Periódico del Llobregat".

- 159 - *Bellvitge, 20 años.*

La ciutat. N.º 3 (novembre 1984).

Es reviu en part la història d'aquests 20 anys i del que hauria arribat a ser Bellvitge si no s'hagués aturat la construcció de nous blocs.

- 160 - PUJANA, J.I.; BOTEY, J.; CASAS, J.; MARCÉ, Fr., JUAN, A. i SELVA, C.
La segunda ciudad de Catalunya, en el umbral de su milenario.
El Periódico del Llobregat. Año II n.º 552. 7 dic. 1984. 16 pgs.
Número extraordinario sobre l'Hospitalet.
Col·laboracions fetes des de diferents àptiques i un important conjunt de dades sobre la situació actual de la ciutat.

E. BIOGRAFIES

GALÍ, Alexandre

- 161 - *Rafael d'Amat, Baró de Maldà.*
Ed. Aedos. Barcelona. 1954.

- 162 - GALLOFRÉ ILLAMOLA-SIMAL, Jordi

Rosend Arús i Arderiu (1845-1891). La Biblioteca Arús (1893-95).

Memòria de llicenciatura. Universitat Central. 1975.

270 planes macanografiades al Museu d'Història de l'Hospitalet.

Estudi biogràfic del polifacètic R. Arús, amb una atenció especial a les seves obres testamentàries, com és la "Casa de la Vila" de l'Hospitalet de Llobregat. Inclou a més un estudi del fons bibliogràfic de la Biblioteca Arús del c/P.S. Joan (Barcelona), així com un breu estudi de qui fou un dels seus hereus de confiança: Valentí Almirall.

- 163 - SANS I GUITART, Pau

Un trist record. 1714. Poema.

Ed. Museu d'Història de l'Hospitalet. 1983 i Xipreret n.º 42. Setembre 1983.
31 pgs.

Amb motiu de l'onze de setembre de 1983, el Museu d'Història de l'Hospitalet publicà el poema "Un trist record. 1714" en homenatge al seu autor Pau Sans i Guitart (1836-1900), enginyer, polític i poeta de l'Hospitalet, autor de diversos estudis sobre ferrocarrils, president de la Lliga de Catalunya (1887), redactor de "La Renaixença" des de 1886 i autor de nombroses poesies. Francesc Marcé va fer la introducció a aquest poema patriòtic i al llarg de disset planes ens mostra el perfil humà de Pau Sans, així com els trets característics de la seva poesia.

Apareix també a: III 99.

- 163 - MARCÉ I SANABRA, Francesc

bis "Hospitelancs d'ahir" (Breu diccionari biogràfic).
65 folis mecanografiats (inèdit).

164 - VIDAL, Mercè

Ramon Puig Gairalt. Arquitecte i constructor.

Setembre 82. 2 Volums: 1 de text i 1 de làmines.

209 pgs. mecanografiades + catàleg d'obres. (Exemplar mecanografiat al Museu).

Aquesta tesi de licenciatura (Universitat de Barcelona, especialitat Art) és de gran interès per al coneixement de l'evolució urbanística de l'Hospitalet.

Els tres primers capítols estan estructurats en funció de les dades biogràfiques de Ramon Puig Gairalt. Especialment important per a l'Hospitalet és el capítol segon, dedicat al període en què fou arquitecte municipal (1912-1937), amb un estudi sobre les construccions que dirigí i la tipologia dels habitatges.

Finalment es fa una anàlisi de l'evolució estilística de l'arquitecte, des del "Noucentisme" fins a la "Nova Arquitectura" que no pot ser classificada de "racionalista ortodoxa".

El segon volum, capítol quart, és una catalogació de l'obra arquitectònica més significativa de Puig Gairalt estesa per diversos municipis.

165 - ROVIRA GIMENO, Josep M.^a

Ramón Puig Gairalt, arquitecto.

Inèdit. Arxiu del Col·legi Oficial d'Arquitectura de Catalunya.

Treball d'investigació sobre Puig Gairalt.

166 - *La arquitectura catalana de la modernidad.*

Inèdit. Tesi de doctorat. Biblioteca de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura.

166 - SOLÉ AMIGÓ, Joan

bis *Els noms de les escoles de l'Hospitalet.*

Ed. Departament de Dinàmica Educativa (Ajuntament de l'Hospitalet)
1983.

215 pgs.

Apareix també a: I, 22 i II 9.

RIUS I VILA, Joan

167 - *El meu Josep Janés i Olivé.*

Publicacions de la Ponència de Cultura (Ajuntament de l'Hospitalet) 1976.

150 pgs.

Apareix també : II. 79.

HURTLEY, J.A.

168 - *La literatura inglesa del siglo XX en la España de la posguerra: la aportación de José Janés.*

Tesi de llicenciatura, filologia anglesa. Universitat Central de Barcelona. 1984. Edició en preparació.

2 Volums. 926 planes.

Aquesta investigació, inicialment sobre les traduccions al castellà de les obres literàries angleses, se centra en l'estudi del qui fou el màxim promotor d'aquestes traduccions des de diverses empreses editorials, Josep Janés i Olivé (1913-1959). Per tant, a més de les dades biogràfiques de Josep Janés, hi ha un estudi extraordinari sobre la personalitat d'aquest poeta, escriptor i empresari cultural, a partir de l'estudi sistemàtic de la seva producció, especialment de la revista "Branques d'olivera" 1927-28, "Bandera" (1930) i "Avui" (1933), on es defineixen els trets que caracteritzen la seva prolífica personalitat i que es poden sintetitzar en la cruïlla de dues línies definides pel Catolicisme-Catalanisme i la Cultura-Comerç.

Josep Janés i Olivé visqué a Collblanc fins a 1933 on desenrotllà la seva activitat cultural.

BALAGUÉ PLANAS, Valentí

- 169 - *Treinta años al servicio de la Torrassa: Mn. Jaume Busquets.*

Ed. Supl. extraord. de la "Hoja dominical de la parroquia de Ntra. Sra. de los Desamparados". 1973.

79 pgs.

Apareix també a: *III. 103.*

RODON, Paco

- 170 - *Gent en carn i ossos.*

Ed. Ajuntament de l'Hospitalet. Juny 1984.

12 pgs.

Brevíssimes semblances de 63 personatges de l'Hospitalet, escrites des de la subjectivitat.

ARTICLES PUBLICATS

(Els articles apareixen per ordre històric i cronològic dels personatges biografiats).

VOLTES BOU, Pedro

- 171 - *El Barón de Maldá y Hospitalet: la época patriarcal.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 69 (1r. trimestre 1971).

Pgs. 5-12.

VOLTES BOU, Pedro

- 171 - *El Barón de Maldá y Hospitalet: la transición hacia la nueva coiedad.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 70 (2n. trimestre 1971).

Pgs. 5-10.

- VILA, Jesús A.
- 172 - *Rossend Arús, un hospitalense Ilustre.*
La Ciutat. N.º 2 (octubre 1984).
Pgs. 30-31.
- MARCÉ I SANABRA, Francesc
- 174 - *Pau Sans.*
Xipreret. N.º juliol 1980.
Pg. 2.
- 174 - *Revista Il·lustrada Jorba.*
bis Dades biogràfiques de Anton Busquets i Punset.
"Revista Il·lustrada Jorba". N.º 301, octubre de 1934, Manresa. Exemplar dedicat íntegrament a Anton Busquets amb motiu de la seva mort.
- MARCÉ I SANABRA, Francesc
- 175 - *Evocació de Felip Rodés i Baldrich.*
Xipreret. N.º novembre 1984.
Pgs. 8-10.
- CASAS, Joan
- 176 - *Viatge històrico-sentimental pels carrers de la ciutat: Tomás Giménez, Baró de Maldà, General Manso, Diògenes...*
L'Estaca. N.º 10.
- MONTANER GIRÓ, Pedro
- 177 - *D. Tomás Giménez Bernabé (Un bastón de mando, una ciudad y una avenida).*
L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 70 (3r. trimestre 1972).
Pgs. 5-10.
- 178 - FERRER, Rafael
Recordança d'una frustració (D. Tomàs Giménez).
Xipreret. N.º novembre 1981.
Pg. 8.
- RIUS VILA, Joan
- 179 - *La meva darrera carta a Carles Martí Feced.*
Xipreret. N.º març 1982.
Pgs. 4-5 i 6.
- 180 - *Misèlania hospitalenca (Josep Muntané, primer alcalde de la República).*
Xipreret. N.º febrer 1981.
Pgs. 4-5 i 6.

181 - MARCÉ I PIERA, Matilde

El doctor Solé i Pla.

Xipreret. N.º febrer 1981.

Pg. 8.

MARCÉ I SANABRA, Francesc.

182 - *De quan vaig entrar a la casa de la Vila (Joan Coca secretari de l'Ajuntament).*

Xipreret. N.º febrer 1983.

Pg. 2.

MARCÉ I SANABRA, Francesc

183 - *Coses de la Política (Just Oliveres i Prats).*

Xipreret. N.º Gener 1983.

Pg. 2.

VILA, Jesús

184 - *Just Oliveras, una personalitat polèmica.*

La Ciutat. N.º 4 (desembre 1984).

Pg. 33.

184 - MARCÉ I SANABRA, Francesc

bis "Al habla con Enrique Jonama y Darnaculleta".

Circular Casino Nacional n.º 3, gener 1948, pàg. 26.

184 - MARCÉ I SANABRA, Francesc

ter Conversación con D. Justo Arús i D.º Rosario Ramia sobre la Asamblea de la Cruz Roja y su Hospital.

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 72 - 4t. trimestre 1971.
pgs. 5 a la 20.

LUQUE, Fco. Javier

185 - *Francisco Sabaté: un guerrillero de l'Hospitalet.*

Papers de ciutat. N.º 2 (gener 1980).

Pgs. 9-15.

VILA, Jesús A.

186 - *Quico Sabaté, l'últim maquis.*

La Ciutat. N.º 5 (gener 1985).

Pgs. 26-27.

FUNES I SANCHIS, German

187 - *Severino Campos, guardián del recuerdo.*

Papers de ciutat. N.º 3-4 (febrer 1980).

Pgs. 5-9.

Entrevista sobre l'època de la República i Guerra Civil amb el dirigent cenetista de l'Hospitalet.

RIBAS, Josep i REVESADO, Tomàs

188 - *Josep Macia: la cultura de postguerra a l'Hospitalet.*

Papers de ciutat. N.º 4-5 (abril 1980).

Pgs. 46-48.

Entrevista.

MARCÉ SANABRA, Francesc

188 - *Dades biogràfiques amb motiu de la mort de Mn. Josep Homar Duran.*

bis Hospitalet. Butlletí d'Informació Municipal n.º 53 (1r. trimestre de 1967) pàgs. 29-32.

188 - BEN-HAK

ter "La figura del mes: Reverendo Dr. D. José Homar Duran, pbro.".

Boletín de Acción Católica n.º 54, desembre 1948. Pàg. 2.

188 - RODRÍGUEZ PAREDES, Salvador

qt "Frente a frente: Reverendo Dr. D. José Homar".

Senda 86-87. Junio-julio 1953. Pàgs. 1 i 8.

VILA, Jesús A.

189 - *Mossèn Homar: una personalitat més enllà dels hàbits.*

La Ciutat. N.º 3 (novembre 1984).

Pgs. 30-31.

189 - MARCÉ SANABRA, Francesc

bis *Dades biogràfiques recollides amb motiu de la mort del Dr. Santiago Prats i Comas.*

Hospitalet Boletín de Información Municipal n.º 24 (4t trimestre de 1959). Pgs. 85-88.

VILA, Jesús A.

190 - *Santiago Prats i Comas, el metge de tots.*

La Ciutat. N.º 7 (març 1985).

Pgs. 32-33.

VILA, Jesús A.

191 - *Josep Janés. Un esperit inquiet.*

La Ciutat. N.º 1 (setembre 1984).

Og. 27.

- 191 - RODON, Paco
bis *Josep Janés i Olivé. Poeta.*
Progrés N.º 9 juny 1983. Separata.
- CABALLERO, Pilar
- 192 - *Francesc Pedra: la constancia del viejo militante.*
La Ciutat. N.º 4 (desembre 1984).
Pgs. 26-27.
- VILA, Jesús A.
- 193 - *Francesc Batallé, la vocació d'ensenyar.*
La Ciutat. N.º 6 (febrer 1985).
Pgs. 30-31.
- 193 - *Ramón Fernandez Jurado, un refugiat català al Xile democràtic.*
Avenç, N.º 13. juliol-agost 1984.
- CABALLERO, Pilar
- 194 - *Pastor Petit, espiando a los espías.*
La Ciutat. N.º 7 (març 1985).
Pgs. 28-29.
- CABALLERO, Pilar
- 195 - *Jaume Ventura Tort, "el mestre".*
La Ciutat. N.º 6 (febrer 1985).
Pgs. 26-27.
- 196 - *Núria Espert, una actriz de Hospitalet al Liceo de Barcelona.*
Boletín de Información Municipal. n.º 49-50 1r. y 2n. trimestre 1966.
Pgs. 31-36.
(Entrevista).
- CABALLERO, Pilar
- 197 - *Antoni Ros Marbà. El milagro en el trabajo.*
La Ciutat. N.º 2 (octubre 1984).
Pgs. 24-25.
- CABALLERO, Pilar
- 198 - *Jordi Serra, ceramista. Vivir un oficio.*
La Ciudad. N.º 3 (novembre 1984).
Pgs. 24-25.

MARCÉ I SANABRA, Francesc

199 - *Entrevista con Héctor Cesena, escultor hospitalense.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N.º 80 (4t. trimestre 1973).

Pgs. 7-14.

199 - PASTOR PETIT, Domènec

bis Entrevistes i Articles biogràfics publicats en el "Diario de Barcelona - Especial Hospitalet de Llobregat". (Sempre a la pg. IV).

(30-6-1972) "Núria Espert la Xirgu de Hospitalet".

(14-7-1972) "Ese legendario Ateneillo - Garcia Lorca en Hospitalet".

(21-7-1972) "Ventura i Tort compositor".

(28-7-1972) "A. Ros Marbà".

(9-8-1972) "Biosca ex-jugador internacional del F.C. Barcelona".

(16-8-1972) "Manuel Dominguez primer presidente de la UEC de Hospitalet."

(23-8-1972) "José Matias de España alcalde de Hospitalet".

(30-8-1972) "Miguel Capel Garcia un pintor seguro de sí mismo".

(6-9-1972) "El doctor Ramon Gajo cirujano de Hospitalet".

15-9-1972) "Ramon Sabi escultor de sólido prestigio".

(22-9-1972) "Alfonso Marín un arquitecto diseñador con empuje".

(29-9-1972) "Antonio Albors compositor de inspiradas melodías".

(6-10-1972) "Cuarenta y dos años dedicados a la enseñanza. Francesc Batallé".

(13-10-1972) "Enric Vila presidente de Omnim Cultural".

(20-10-1972) "Pere Montaner Giró un hombre de ordenado empuje".

(27-10-1972) "José Montaner director y actor del "grup Xirgu" de Hospitalet".

(3-11-1972) "Un gran locutor millonario en simpatía - Pere Antequera".

(10-11-1972) "Juan Bassegoda Nonell autor del "plan de revitalización del casco antiguo de Hospitalet".

(1-12-1972) "Eugenio Garcia Gargallo profesor de guitarra".

(8-12-1972) "José Jaime Loza jefe mayor de la banda de música 'La principal de Hospitalet'". (Pg. III).

- (15-12-1972) "Manuel Puig Ribot arquitecto municipal de planeamiento".
(Pg. III).
- (22-12-1972) "Ramon Santarrosa organizador de festivales musicales".
- (29-12-1972) "Un gran actor hospitalense - José Rubio".
- (5-1-1973) "Francesc Vallverdú, un hombre casi hospitalense".
- (12-1-1973) "Dos poetas hospitalenses, dos generaciones: Pere Vives y José Fernández".
- (19-1-1973) "Nieves Gili encargada de la biblioteca José Janes y Olivé".
- (26-1-1973) "Carmen Calvet profesora de ballet clásico".
- (2-2-1973) "Nuestros franaduleros en la intimidad - El retorno de Xartó".
- (16-1-1973) "Juan Tarafa y Rovira autor teatral para niños".
- (9-3-1973) "Esteban Carbó fundador de la sociedad coral 'El Pensament'".
- (16-3-1973) "Ramon Fontanillas y Junyent un novelista hospitalense".
- (30-3-1973) "Baltasar Porcel nos habla de Hospitalet".
- (13-4-1973) "Enrique Frigola Viñas, el creador de la frase definitoria de nuestra urbe: 'A l'Hospitalet com a casa'".
- (20-4-1973) "Sempronio" ante Hospitalet.
- (4-5-1973) "José Corominas ex-presidente de la Federación Catalana de Atletismo".
- (11-5-1973) "Daniel Giralt-Miracle desea una esperanza para Hospitalet".
- (18-5-1973) "Milagros Consarnau: 43 años de maestra".
- (25-5-1973) "Francisco Candel habla de Hospitalet".
- (1-6-1973) "Maria de las Moras, encargada de la biblioteca popular de Mosen Homar".
- (8-6-1973) "Al hablar con Joan-Jové dibujante y pintor".
- (15-6-1973) "Eugenio Velez-Troya detective privado" (Como nos ven los de fuera).
- (29-6-1973) "Francesc Miralles, profesor de Historia del Arte". (como nos ven los de fuera).
- (6-7-1973) "Juan Alsamora Fusté, nos habla del Ateneillo de Hospitalet".
- (13-7-1973) "Maria Luz Morales". (Como nos ven los de fuera).
- (20-7-1973) "Los trabajadores opinan - Ginés Zafón oficinista".

- (27-7-1973) "Montserrat Ysern erudita en arte".
(10-8-1973) "De nuevo el Ateneillo de Hospitalet - Sebastián Sánchez Juan un poeta filósofo."
(17-8-1973) "Los trabajadores opinan - José Calvis empleado textil".
(24-8-1973) "Los trabajadores opinan - Antonio Mesa Pallarés, administrativo".
(14-9-1973) "Nuestras cantantes opinan - Carmina Roca, liederista".
(5-10-1973) "Ortega, campeón de España de boxeo".
(26-10-1973) "La generación de Manege y Sanahuja".
(7-12-1973) "Felipe Rodés i Baldrich, Ministro de Instrucción Pública".
(22-12-1973) "Los trabajadores opinan - Arturo García Villalba, vendedor".
(18-1-1974) "Fortunato Ortega Calvo, once años campeón de España y campeón de Europa en 1937".

F. PATRIMONI HISTÒRIC I ARTÍSTIC

SUAREZ, Alícia

200 - *El retaule de Sant Roc de l'Hospitalet.*

1976. Tesi de Llicenciatura. Història de l'Art. Universitat de Barcelona.
Manuscrit al Museu d'Història de l'Hospitalet.

ABARCA MÉDICO, Lluís.

201 - *Apunts històrics de la Plaça Espanyola i de la seva font 1900-1930.*

Ed. Aula de Cultura Collblanc-La Torrasa. 1980. Edició ciclostilada.
8 pgs. en castellà i català.

Descripció del creixement urbà del barri de la Torrassa a partir de la Plaça Espanyola i la seva font (1905) fins l'any 1930, període d'estrucció urbanística del barri.

202 - *L'Hospitalet i el seu patrimoni arquitectònic.*

Ed. Ponència de Cultura (Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat).
Desplegable de 4 pgs. en cartolina, en el qual s'exposa un llistat de més de 50 edificis de valor històric o arquitectònic.

Serví de base per a discutir i elaborar el Pla del Patrimoni arquitectònic de la ciutat.

ARTICLES PUBLICATS

GONZALO, Pilar.

- 203 - *Historia del Escudo.*

La Ciutat, núm. 4 (desembre 1984).

Pgs. 14.

MARCÉ I SANABRA, Francesc.

- 204 - *Nuevo escudo heráldico municipal.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N° 66 (1r. trimestre 1970).

Pgs. 5-16.

- 205 - MARCÉ I SANABRA, Francesc

“*Historia y Arte en Hospitalet de Llobregat*”.

La Vanguardia Española - N° 33.973 (31-VIII-1975).

Pàgina il·lustrada amb 4 fotografies de color (monument de J.M. Subirachs, la Talaia, l'ermita de Provençana i can Trabal). L'article proposa un itinerari per l'Hospitalet d'ahir.

Referencias históricas: El altar mayor de Santa Eulalia de Hospitalet.

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N° 10 (2n trimestre 1956).

Pgs. 19-20.

SUTRA VIÑAS, Juan.

- 206 - *Nuestras tablas renacentistas.*

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N° 49-50. (1r. i 2n. trimestre 1966).

Pgs. 11-20.